

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaraniensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

8. De Episcoporum cura, & visitatione eorum, quæ ad suam Ecclesiam
pertinent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

presenti tenet Sel. in select. Canonis, cap. 19. nu. 3. attestans ita fuisse decum in Thelesina 13. Septembris 1631. Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innotatas, constit. 19. num. 30. pag. 231. ubi ait quod poterit Episcopus Ecclesiam sic dirutam, hoc est, locum ipsum, & materialia, arbitrio suo conuerti in alios vsus, dummodo non sordidos, atque adeo etiā in vsus profanos. Rot. dec. 707. num. 2. apud Farinac. p. 1. in posthum. ubi quod Episcopus non potest profanare cœmeterium, sicut potest profanare Ecclesiam dirutam.

23. Ordinarium non debere sine causa profanare capellas, & si aliquam profanandi causam habet, eorum cœmeteria potius attribuenda esse Ecclesiæ, quæ est capta dictarum Capellarum, quam alteri, referunt decisum Aloyf. Ricc. in d. praxi aurea resolut. 201. num. 2. Salgado de protectione Regia tom. 1. p. 3. c. 5. num. 27.

24. Ad vsus verò profanos, vel laicorum, huiusmodi cœmeteria, & lapides Ecclesiarum, destructarum conuerti non posse, probat cap. signa, de consecr. dist. 1. cap. ad hæc, de relig. domib. Beller. d. tit. de clerico debitor. §. 14. num. 11. Ar-mendar. in addit. ad recopil. legum Nauarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcopis, num. 85. Nauarr. de spolijs cleric. §. 18. prope fin. vers. secundo, ubi resoluit non posse Ordinarium concedere facultatem faciendi domum laicam ex lapidibus Ecclesiæ destructæ, vel collapsæ, non quidem quia sunt sacra,

aut sancta sanctitate benedictionis constitutione sacri, sed ob reuerentiā Ecclesiæ, cui seruierunt, cum nullo iure videatur concessa ei super hoc disponendi facultas; attestatur tamen se vidisse in Hispania ligna Ecclesiæ veteris dirutæ, quæ noua ampliori construenda inepta erant, vendi plus offerenti, etiam volenti ex eis domum profanam facere, vel reficere sine licentia etiam Ordinarij, quod forte, ait, dissimulari posset in lignis non pictis, nec vilo signo insignitis, quo posita in structura domus profanæ, noscerentur fuisse Ecclesiæ, ac proinde scādalizaretur.

25. Erecta tamen ibi Cruce, &c.] Si populus noluit Ecclesiam, quæ minatur ruinam, restaurare, eam debere penitus dirui, referunt decisum Paul. Fusc. d. lib. 1. cap. 10. nu. 16. Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. Parochia, §. 6. Aloyf. Ricc. in d. praxi aurea resolut. 201. in fine, Ego ipse d. p. 3. allegat. 64. num. 13. Salgado d. cap. 5. num. 27. subdens quod Ecclesia diruta parulorum redditum potest in profanos vsus, non tamen sordidos, erecta tamen ibi Cruce, conuerti, & transferri ad Matricem, seu viciniorum Ecclesiam, ubi erigendum est Altare sub eadem inuocatione; impositō onere titulari, vt curet ibi celebrare singulis hebdomadis per Sacerdotem idoneum, cœmeterium ita profanandum, & deinde ossa transferenda esse ad nouum cœmeterium, quod à titulari construatur in eo loco, quo magis placuerit populo.

De Episcoporum cura, & visitatione eorum, quæ ad suam Ecclesiam pertinent.

C A P V T VIII.

1. Doctores de materia cap. agentes.

2. Visitare post Episcopus beneficia qualitercumque commendata.

3. Visitare potest Episcopus illa monasteria commendata perpetuò unita alijs Ecclesijs.

4. Visitatio vicinioris Episcopi nullo modo effugi potest quamuis loca sint exempta, seu nullius.

5. Abbates, & alij inferiores iurisdictionem habentes possunt visitare.

6. Capitulum Sede vacante non potest visitare monasteria exempta.

7. Ecclesia curata etiam militum Hierosol. ab Ordinarijs sunt visitande.

8. Monachus exerceens curam animarum in Ecclesia unita monasterio potest arbitrio Episcopi remoueri.

9. Non procedit si excedant modum.

10. Episcopus non debet se interponere in monasterijs, in quibus viget Regularis obseruantia.

11. Episcopus quando monere debeat Superiores monasteriorum in quibus viget Regularis obseruantia, vt ipsi visitent, &c.

Quæcumque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque ijs, ubi oportet, prouideri æquum est: propterea commendata monasteria, etiam Abbatia, Prioratus, & propositura nuncupata, in quibus non viget Regularis obseruantia, necnon beneficia tam curata, quam non curata, secularia & Regularia, a qualitercumque commendata & etiā exempta, ab Episcopis, etiam tanquam Apostolica Sedis delegatis, & annis singulis visitentur, curenque iisdem Episcopi congruentibus remedijs etiam per sequestrationem fructuum, vt quæ renouatione indigent, aut restauratione, reficiantur; & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis imminet, alique debita obsequia recte exerceantur, & appellationibus quibuscumque, priuilegijs, consuetudinibus etiam immemorabili tempore præscriptis, conseruatorijs, iudicum deputationibus & eorum inhibitionibus non obstantibus: & si in eis vigeret obseruantia Regularis, prouideant Episcopis paternis admonitionibus, vt eorum regularium Superiores iuxta eorum Regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitauerint, vel correxerint: tunc iisdem Episcopi etiam vt delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, iuxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus, priuilegijs, & exemptionibus, penitus remotis, & non obstantibus.

1. Vide Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 3. cap. 5. de Regularibus num. 141. Azor. institut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 30. quest. 10. Franc. Leo in thesauro fori eccles. part. 2. cap. 2. num. 74. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 3. num. 45. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. decis. 651. in 1. edit. alijs resolut. 547. num. 2. in 2. edit. Campan. in diuers. iuris Canon. rubr. 12. capit. 13. num. 45. cum segg. nouissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo iure desumptas, & per Concil. Trid. innotatas, constit. 17. num. 8. cum segg. pag. 192. Barbos. Collect. in Concil. Trid.

Nouar. in lucerna Regul. verb. Episcopus quoad Regulares, num. 35. Ioan. Sanc. in select. disp. 50. num. 12. nouissime Tambur. in tomo 3. de iure Abbatum disp. 5. q. 11. num. 67. & post tract. decis. 67. eam segg. metipsum de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 74. num. 15. cum segg. infra sess. 2. de reformat. cap. 9. & sess. 25. de Regul. cap. 11. & 20.

2. Qualitercumque commendata. Vide Fusc. de visitat. lib. 2. cap. 9. a num. 8. Fr. Emmar. quest. Regular. tomo 1. quest. 36. art. 3. Campan. d. e. 13. num. 45. cum segg.

M Episco-

3. Episcopum posse visitare illa monasteria commendata, perpetuo unita alijs Ecclesijs, vel pijs locis, etiam si ipsa loca sint sub regulari protectione, refert decifum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarre lib. 1. tit. 6. de visitat. num. 100.
4. *Etiam exempta.* Visitationem vicinioris Episcopi nullo modo effugi posse, quamvis loca sint exempta, seu nullius, censuit Rot. dec. 396. p. 1. recent. & dec. 501. num. 5. p. 2. recent.
5. *Ab Episcopis.* Idem ab inferioribus, Abbatibus scilicet, Prioribus, Praepositis, & alijs iurisdictionem habentibus, ut per Azor. instit. moral. p. 1. lib. 12. c. 18. vers. 6.
6. Capitulum Sede vacante non posse visitare monasteria exempta, quae visitat Episcopus auctoritate Apostoli. resoluit Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 118. num. 4.
- Annis singulis.* Vide metipsum de officio & potest. Episcopi p. 3. alleg. 73. num. 2.
7. *Et cura animarum, &c.* Ecclesias ubi cura animarum exercetur, visitari posse ab Ordinarijs, etiam si illae essent Militum Hierosolymitanorum, ita tamen, ut illa dumtaxat visitent, quae animarum curam, illisque exercitium & Sacramentorum administrationem respiciunt, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 102.

Monachum exercentem curam animarum in Ecclesia unita monasterio remoueri posse arbitrio Episcopi, absque eo quod teneatur deducere causas, neque eas iustificare, tenet Sel. in select. Capon. c. 12. num. 13, attestans ita fuisse decifum in Camarinen. 18. Septembris 1627.

Quibuscumque appellationibus, &c. Non procedere si excedant modum, resoluit Ceual. commun. contra communes tom. 4. quast. 897. num. 927.

Et si in eis vigeret obseruantia Regularis, &c. Episcopum non debere se interponere in monasterijs, in quibus viget Regularis obseruantia, refert decifum Armendar. d. tit. 6. de visitat. num. 98. Ego ipse d. p. 3. allegat. 74. nu. 16. Stephan. VVeyms d. constitutione 17. num. 9. Nouar. ubi supra.

Quod si admoniti intra sex menses, &c. Quando in monasterijs viget Regularis obseruantia, monere debet Episcopus eorum Superiores ut ipsi visitent, & corrigenda corrigant, qui si intra sex menses visitare neglexerint, Episcopus ipse visitare possit, & corrigere, nullo priuilegio, aut appellatione obstante, ut per Campan. d. rubric. 12. cap. 13. num. 50. quem refert d. allegazione 74. num. 16. Stephan. VVeyms d. d. a constitutione 17. num. 9. Lauretus de Franchis in controuer. inter Episcop. & Regular. cap. 6. vers. decimo.

Quaestorum eleemosynarum nomen, & vsus penitus tollitur. Indulgentias, & spirituales gratias Ordinarij publicent, & duo de Capitulo fideliter eleemosynas recipiant siue vlla mercede.

CAPVT IX.

- 1 Doctores de materia huius text. & abusu, ac penis quaestorum eleemosynarum.
- 2 Eleemosynam quaerere quando Sedes Apost. alicui pio loco ex causa concedit, Episcopo qualiter rescribat.
- 3 Eleemosynarum quaestores potest Ordinarius, non obstante qualicunque exemptione, incarcerare, excommunicare, &c.
- 4 Priuilegia mendicantium ne prohibeantur petere eleemosynas, sunt abrogata per hoc decretum.
- 5 Fratres mendicantes non possunt ab Episcopis prohiberi quominus per se ipsos in diocesis ubi habent Conuentus, eleemosynas quaerant.
- 6 Regulares, qui ex institutione eleemosynas quaerere solent, non tenentur petere ab Ordinarijs licentia.
- 7 Indulgentia quaestuarie reuocata.

4 Conc. Lat. cap. 63. sub Innoc. 3. p. cum ex eo. de pen. & remiss. Clem. abufionibus eo. tit. & infra sess. vii. in decreto de Indul. & sup. sess. 5. cap. 2.

Cum multa à diuersis antea Concilijs, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam Viennensi, aduersus prauos eleemosynarum Quaestorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia, potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrecere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur, statuit, ut posthac in quibuscumque Christianae religionis locis eorum nomen, atque vsus penitus aboleatur, & nec ad officium huiusmodi exercendum, vllatenus admittantur, & non obstantibus priuilegijs, Ecclesijs, monasterijs, hospitalibus, pijs locis, & quibuscumque gradus, status, & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. *Indulgentias* verò, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet priuari, deinceps per Ordinarios locorum, & adhibitis duobus de Capitulo, debitum temporibus & populo publicandas esse decernit. Quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur, ut tandem celestes hos Ecclesiae thesauros non ad quaestum, sed ad pietatem exerceri omnes verè intelligant.

1. **V**ide Nauarr. de orat. miscel. 66. num. 2. Henric. in summ. lib. 7. cap. 19. à princip. Quarant. in summ. Bullary. verb. Archiepiscopi auctoritas, vers. 26. in fine. Fr. Emman. quast. regul. tom. 2. quast. 57. art. 7. & quast. 98. art. 1. Paul. Fufc. de visitat. lib. 1. cap. 30. ex num. 34. Auiles ad cap. 51. Pratorum, Auendan. de exequendis mand. lib. 2. cap. 30. Mich. Timoth. de Eccles. vitan. lib. 1. tract. 2. cap. 12. Perez. l. 2. tit. 8. lib. 1. ordin. pag. 162. col. 2. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. quaestores, Pfafec. in simili praxi part. 2. cap. 3. num. 47. vers. Indulgentias, Galet. in margarita casuum conscient. verb. eleemosyna 1. Aloyf. Ricc. in praxi aurea resolut. 290. Iul. Lauor. de indulgent. p. 2. cap. 13. Vgolin. de officio Episcopi ca. 8. §. 4. num. 6. metipsum in simili tract. part. 3. alleg. 109. & de officio & potest. Patrochi cap. 16. num. 25.

2. *Nec ad officium huiusmodi exercendum, &c.* Quando Sedes Apostolica, rationabili ex causa concedit alicui pio loco ut possit eleemosynam quaerere, Episcopo ordinario rescribit per haec verba.

& eleemosynas, quae in tua ciuitate & diocesi pro vsu dicti Hospitalis dabuntur, permittas, dummodo personae, quae colligent eas, honeste vitae, & spectatae Religionis, & tuo iudicio approbate sint, minimeque participes datarum eleemosynarum, & quaestorum nomen nullo modo gerat, sed simpliciter eleemosynarum collectores nuncupentur, qui non publicent vllas indulgentias, nec concionentur, nec circumferant sua priuilegia, nec reliquias, nec minis, aut imprecationibus inducant fideles ad eleemosynam, non campanellam, aliaque instrumenta similia quadam quaestorum insignia ferant, pulsentve ad excitandas personas, non petant eleemosynam tanquam debitam aut solitam, nec vlla arte (etiam pretextu dicendi orationes S. Antonij, aut alterius Sancti, vel alter) extorqueant pecuniam, sed simpliciter, per modestum, &

cum